

3/VIII/1922

L'enceb i l'esquer

En català distingim entre l'enceb i l'esquer, que designen dues idees amb una certa afinitat, que en castellà solen ésser designades per un mateix mot: el «cebo». L'enceb amb una mateixa etimologia que el «cebo» del castellà —a través del verb encebar, del qual enceb és el postverbal— designa la pólvora o altra matèria usada per a comunicar el foc a una càrrega explosiva i l'esquer —etimològicament relacionat amb esca— designa el menjar que serveix per a atreure els peixos, els ocells, etc., i que fem servir sovint, també, en sentit figurat. El substantiu enceb també ha estat usat en aquest segon sentit, però en general, d'acord amb el que indica el Diccionari Fabra, es reserva cadascun dels dos mots que ens ocupen per als casos que hem indicat.

Enceb, com hem dit, prové del verb encebar, el qual pot expressar diversos dels sentits —si no tots— del verb «cebar» del castellà. El Diccionari Fabra li'n reconeix dos: «engreixar (un animal)» i «posar l'enceb necessari a una arma de foc o una càrrega explosiva», encara que en el primer cas és més comunament usat el mateix verb engreixar. Però hi ha un tercer sentit, també força usual, del verb encebar, que el Fabra no recull, però que trobem en els altres grans repertoris de la llengua: «fer que una bomba comenci a funcionar tirant-hi aigua per la part de dalt o bé imprimint-li un moviment sobtat i accelerat».

El Diccionari Moll recull, encara, l'ús pronominal del verb encebar, és a dir, encebar-se: «Humitejar les mans amb saliva per agafar millor el mànec d'una eina; estirar una corda, etc.» I, per la nostra part, hi podríem afegir una accepció paral·lela a la que acabem de transcriure: «Fer salivera en iniciar una conversa presumiblement molt llarga.» (Dit, irònicament, d'una persona reputada xerraire de marca.)

ALBERT JANE